

Ebben a fejezetben kibővítjük az internet világáról és az online kommunikációról szerzett korábbi ismereteinket. Megismerkedünk az online ügyintézés lehetőségeivel, a tanulást segítő oldalakkal, mint az elektronikus könyvtárral és az online tantermekkel. Olvashatunk arról, hogy hogyan védekezhetünk az internet és az eszközhasználat káros következményei ellen.

Feladat

Ötleteljünk! Mire utalhatnak a képen látható ikonok?

Elektronikus ügyintézés

A számítógépek és okoseszközök elterjedésével kibontakozott előttünk az *e-világ*, ami magába foglalja a digitális környezetben történő létezés szinte minden területét, beleértve napi életvitelünket, a munkavégzést, kikapcsolódást, kommunikációt. Ezzel párhuzamosan az elmúlt évtizedekben a háztartásokban elérhetővé vált a szélessávú internet. Egy-egy családban több eszköz is csatlakozik a hálózatra. Jogosan merül fel az igény arra, hogy a hivatalos ügyintézés is könnyítse meg az online jelenlétünk. A közigazgatás és a szolgáltatások különböző területei lehetőséget biztosítanak az *elektronikus ügyintézéshez*, így módon regisztrációt követően személyes jelenlét, megjelenés nélkül is intézhetjük hivatalos ügyeinket. Az online térben történő hivatalos ügyintézésrel időt takaríthatunk meg magunknak.

Az állampolgári ügyeink intézéséhez egy központi portálon történő regisztrációt követően különböző ügyekben járhatunk el, illetve kaphatunk tájékoztatást, információt az ügyekkel kapcsolatban, például adóbevallás készítése, különböző támogatások igénylése, okmányok igénylésének menete stb.

Amennyiben olyan hivatalos ügyet szeretnénk intézni, amelyhez mindenképpen személyes megjelenés szükséges, lehetőségünk van időpontot foglalni a lakóhelyünkhöz legközelebb eső hivatalba.

A lakóhelyünkkel kapcsolatos e-ügyintézés a település hivatalos honlapjáról érhetjük el. Lehetőségünk van a lakóhelyünkkel kapcsolatos online ügyintézésre, időpontfoglalásra, és hozzájuthatunk egyéb fontos tudnivalókhoz.

Feladat

Keressük fel településünk honlapját! Milyen fontos információkat találunk az oldalon? Nézzük utána, milyen hivatali ügyeket lehet online intézni!

Az elektronikus ügyintézés ma már lehetővé teszi számunkra, hogy *egyéni azonosítónkkal* nyomon kövessük egészségügyi életutunkat is. Többek között láthatjuk, hogy milyen kezeléseken estünk át az elmúlt időszakban, illetve hogy milyen recepteket kaptunk kezelőorvosunktól. Az orvosok által felírt recepteket ma már nem szükséges papír alapon megszerezni. A technika és a hálózatok fejlődésével lehetőség nyílt arra, hogy az orvos egy felhőszolgáltatáson alapuló rendszerbe mentse el a felírt receptet, majd a gyógyszerárban a tajkártyánk bemutatásával ki tudjuk váltani a gyógyszert. Több egészségügyi intézmény honlapja lehetőséget biztosít időpontfoglalásra, szakorvoskeresésre, az aktuális változások nyomon követésére.

Nemcsak az egészségügy, hanem számos más szolgáltató is elérhetővé tett online felületet vagy telefonos alkalmazást, amelyekkel segítik mindennapi életünket. Ilyen például a közüzemi társaságok által üzemeltetett oldalak, ahol a fontos és aktuális információk megszerzésén túl a regisztrációt követően lehetőségünk van például a mérőórák aktuális állását rögzíteni, a számlánkat közvetlenül befizetni. A bankok is lehetőséget nyújtanak arra, hogy otthonunkból intézzük pénzügyeinket. Többlépcsős azonosítás után többek között a megtakarításainkat követhetjük nyomon, átutalásokat indíthatunk, beállíthatjuk a közüzemi díjak automatikus levonását, feltölthetjük a telefonunkat, vagy autópálya-matricát is vehetünk.

Ezenkívül különböző szolgáltatások, cégek a hétköznapi életünket is segítő oldalak, alkalmazások megjelenésével vannak jelen az online térben. Ma már könnyedén rendelhetünk ételt, vásárolhatunk mozi- és színházjegyet, vagy akár vonatjegyet, repülőjegyet is. Egyes tömegközlekedési eszközök igénybevételehez megjelent a telefonra letölthető digitális bérlet is.

MÁV-START MÁVDIREKT +36 (1) 3 49 49 49 +36 (20/30/70) 499 4999 English Deutsch

START Klub kártyacsald

Honnan, hova Mikor

Honnan:

Hova:

Érteke:

MÁV APP: Jegyvásárlás bárhol, bármikor, 10% kedvezményrel! Tervezze meg utazását, és vásárolja meg belföldi vonatjegyet a MÁV applikációval!

Kedvezmény (csak belföldi utazásnál)

Teljesítő menet:

Keresési feltételek (csak belföldi utazásnál)

- pólyogó nélkül
- Budapest-bérléssel
- síszállás nélkül
- kerekáskészítéssel
- helyi közlekedés nélkül
- Budapesti foglalkozásváron

Menetrend

2020. október						
hétfő	kedd	szerda	csütörtök	pentek	szombat	vasárnap
	1	2	3	4		
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

FIGYELEM!

Az ügyintézéshez szükséges belépési adatainkat ne osszuk meg másokkal! Ügyeljünk a jelszavaink erősségére! Ne használjuk minden oldalon ugyanazt a jelszót, és időnként újítsuk meg azokat!

Feladat

Csoportokban beszéljük meg, hogy milyen szolgáltatásokat ismerünk, amelyek online rendelést, vásárlást, házhozszállítást biztosítanak a felhasználók számára!

Vitassuk meg, hogy milyen előnyei és hátrányai vannak ennek a lehetőségnek!

Az e-világ és az oktatás

Az elmúlt években nemcsak a hivatalos ügyintézés és a szolgáltatások igénybevétele jelent meg az online térben, hanem a tanulással, oktatással kapcsolatos lehetőségek is bővültek. Többek között megjelentek a digitális tantermek, az elektronikus napló és ellenőrző.

Digitális tantermek

Különböző, interneten elérhető oldalak lehetőséget biztosítanak úgynevezett *digitális tantermek* létrehozására, pl.: *Google Classroom*, *Microsoft Teams*, *Edmodo*, *Kréta DKT* stb. Ezek az oldalakon a pedagógus hozza létre a csoportot, ahova a tanulók meghívás után csatlakozhatnak. Egy ilyen online térben a tanár feladatokat, tananyagokat adhat ki, tesztekkel állíthat össze, és lehetősége van visszajelzést adni a tanulók számára a teljesítményükről, eredményükről. A csoport tagjai online cseveghetnek, fájlokat oszthatnak meg egymással.

Elektronikus napló, ellenőrző

A digitális társadalom fejlődésének következtében az oktatásban ma már nem papíralapú ellenőrzőt és naplót használunk, hanem egy online felületet. Ehhez a felülethez a pedagógusok, a szülők és a tanulók is hozzáférhetnek az egyedi azonosítójukkal és jelszavukkal.

Az *e-napló* és az *e-ellenőrző* azonnali jelzést biztosít a használójának. Láthatók benne az órarend, a mulasztott órák száma, az érdemjegyek, az aktuális házi feladatok, az iskolai élettel kapcsolatos információk stb. A szülőknek lehetőségük van a pedagógusokhoz fogadóórára bejelentkezni vagy hivatalos ügyekben eljárni.

Feladat

Járjunk utána, hogy az iskolánkban milyen felületet használnak e-naplóként! Vitassuk meg, milyen előnyei és milyen hátrányai vannak az online naplónak és ellenőrzőnek!

Elektronikus könyvtárak

A tanulásban nemcsak az digitális tantermek, hanem az *e-könyvtárak* is segítségünkre vannak. Az elmúlt időszakban a hagyományos könyvtárak is megjelentek az online térben. Egy hosszú folyamat során digitalizálták a tartalmakat, így biztosítva a regisztrált felhasználók hozzáférését.

Az elektronikus könyvtárakban nemcsak digitalizált könyveket, hanem egyéb tartalmakat, például hangoskönyveket, zenei albumokat, képgyűjteményeket is találhatunk.

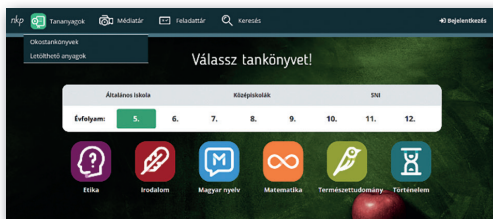

Feladat

Keressük fel a Magyar Elektronikus Könyvtár honlapját! Nézzük meg, hogy milyen típusú anyagokhoz biztosít hozzáférést, milyen további gyűjteményeket ajánl! Keressünk rá aktuális olvasmányunkra vagy kedvenc írónkra, költőnkre, pl. az Egri csillagokra, József Attilára stb. Beszéljük meg, milyen találatokat kaptunk! A találatok közül egy-egy művet tároljunk valamely felhőszolgáltatást használva!

Online feladatbankok

Az internetet böngészve egyre több olyan oldallal találkozhatunk, amelyen évfolyamonként, tantárgyanként vannak gyakorlófeladatok elhelyezve. Léteznek olyan oldalak, amelyeken szakértők által létrehozott feladatokkal találkozhatunk, és léteznek olyan feladatbankok, ahol a regisztrált felhasználók létre is tudnak hozni digitális tartalmakat. Ezek az oldalakon legyünk kritikusak, hiszen nem tudjuk, hogy ki alkotta meg a feladatot!

Feladat

Párban keressünk olyan oldalakat, ahol digitális feladatokat találunk! Próbáljuk ki több tantárgycsoport interaktív feladatait! Tanári segítséggel alkossunk magunk is ilyen feladatokat, osszuk meg egymással!

Adatvédelem, adatbiztonság

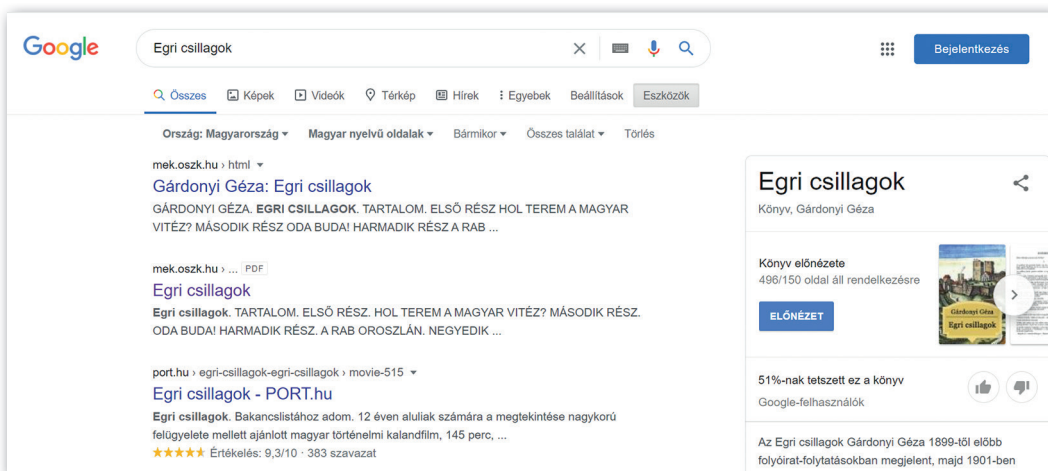
Bármilyen oldalon (közösségi, hivatalos) létrehozott profilunkkal alakítjuk, bővítjük *online identitásunkat*, vagyis az interneten megjelenő személyiségünket. Ezért is fontos, hogy óvjunk belépési azonosítónkat, profilunkat.

Az *adatvédelem* az adataink megvédése az illetéktelenek ellen (pl. azokat csak névvel, jelszóval belépve érhetjük el). Adataink védelme mellett fontos az *adatbiztonság* is, vagyis adataink megóvása attól, hogy megsérüljenek vagy megsemmisüljenek (pl. gyakori mentés, biztonsági másolat készítése).

Internetes keresés, online kommunikáció

Internetes keresés

A világhálón hatalmas mennyiségű információhoz juthatunk hozzá pillanatok alatt. Az internetes keresésnek különböző lehetséges eljárásai léteznek, ezekről már korábban is tanultunk: *kulcsszavas keresés, adatbázisokban való keresés, térképes keresés* stb. Kereshetünk többek között képet, dokumentumot, adatot, menetrendet, útvonalat stb.

A találatok mennyiségét és minőségét szűrési beállításokkal tudjuk csökkenteni. Többek között meghatározhatjuk a fájl típusát, az interneten való megjelenését, a nyelvet stb.

Ne feledkezzünk meg arról, hogy amit az online térben olvasunk, látunk, nem mindig felel meg a valóságnak. A hozzánk eljutó hírek lehetnek úgynevezett *álhírek* is, melyeknek nincs valóságtartalmuk, létrejöttük csupán arra szolgál, hogy egy-egy oldalt felkeressünk. A kattintásunkkal az oldal üzemeltetője bevételre tesz szert.

FIGYELEM!

Ügyeljünk arra, hogy csak biztos forrásból származó információt higgyünk el! Az álhíreket ne osszuk meg másokkal!

A közösségi oldalakon látott fényképek, videók könnyen szerkeszthetők. Legyünk kritikusak az ott látott és hallott tartalmakkal kapcsolatban!

Feladatok

1. Kulcsszavas kereséssel keressük meg a kedvenc ételünk elkészítéséhez szükséges hozzávalókat! Nézzük meg, hogyan kell otthon elkészíteni, milyen eszközök szükségesek hozzá!
2. Térképes kereső segítségével keressük meg, hogy milyen útvonalon lehet eljutni a tartózkodási helyünktől egy általunk választott állatkertbe! Vizsgáljuk meg a különböző közlekedési eszközök adta lehetőségeket! Számítsuk ki a felmerülő költségeket is!

Az online kommunikáció formái

Az internet nemcsak a gyors információ megtalálásában van segítségünkre, hanem az egymás közti gyors és közvetlen kommunikációban is. Kommunikálhatunk egymással e-mailen, chatprogramon vagy akár videóhíváson keresztül is. Napjainkban ezek az alkalmazások könnyen hozzáférhetők különböző digitális eszközeinken, a telefonon, tableten, vagy akár okosórán is.

FIGYELEM!

Az online kommunikáció során soha ne osszunk meg másokkal olyan tartalmakat (pl. képeket), amelyekkel később bárki visszaélhet! Az online térben olyan személyekkel kommunikáljunk, akiket a valóságban is ismerünk!

Ha internetes zaklatás áldozatává válunk, vagy ismerünk valakit, akit online zaklatnak, ne féljünk segítséget kérni! Szóljunk szüleinknek, tanárainknak!

Feladatok

1. Gyűjtsük össze, hogy milyen szabályok vonatkoznak az online kommunikációra!
2. Írjunk e-mailt a legjobb barátunknak, melyben elmeséljük a nyár legjobb élményét! Írjunk e-mailt egy tanárunknak, melyben beszámolunk a nyári élményeinkről! Beszéljük meg a két levél elkészítésében a különbségeket és a hasonlóságokat!

Az internet veszélyei

Eddig az internet szolgáltatásairól, a hétköznapi és hivatalos életünket segítő lehetőségekről volt szó. Azonban ne feledkezzünk meg arról, hogy az online tér számos veszélyt is tartogat számunkra! Az internet túlzott használata növeli *digitális lábnyomunkat*, és *függőség* is vezethet.

Néhány jótanács:

- Ügyeljünk arra, hogy ne legyen fontosabb az online kommunikáció a valós és élő kapcsolatainknál!
- Korlátozzuk, hogy naponta mennyi időt töltünk a képernyő előtt!
- Ne legyünk digitális eszközeink rabjai!
- Ne a közösségi oldalon éljük az életünket!

Az online világban ügyelnünk kell az adataink védelmére, hiszen a digitális vírusok, kémprogramok ezekkel könnyen visszaélhetnek. Különböző online felületek meglátogatása során előfordulhat, hogy megfelelő vírusvédelmi beállítások nélkül eszközünkön kártékony fájlok, programok jelennek meg, melyek súlyosan károsíthatják az eszközünkön tárolt tartalmakat vagy megszerezhetik személyes adatainkat.

FIGYELEM!

Éljünk az úgynevezett blokkolóprogramok adta lehetőségekkel (pl. korosztálynak nem megfelelő tartalom letiltása). Állítsuk be eszközeinken a megfelelő vírusvédelmet! Óvjuk személyes adatainkat! Kérjük szüleink segítségét ezen beállításokhoz!